

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در آیین ملی بزرگداشت روز کتاب، کتابخوانی و کتابدار:

همه کتابفروشان کشور به عضویت صندوق هنر درآمدند

فرهنگی/ محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در آیین ملی بزرگداشت روز کتاب، کتابخوانی و کتابدار ضمن تبریک این هفته به فعالان حوزه نشر، فروش، تولید کتاب گفت: ما خوشحالیم که هر روزی‌ترین دوران فرهنگی را تجربه می‌کنیم. ما در هر سه‌شنبه‌ای که می‌گذرد رکورد جدیدی را در سینما مشاهده می‌کنیم. میزان فروش کتاب در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال قبل از آن ۲۴۷ درصد رشد کرده و در این ۸ ماه نسبت به سال‌های گذشته ۵۸ درصد بیشتر شده که این اتفاق مهمی است. ما گام‌های مهمی را برای وضعیت کتاب و اهالی فرهنگ برداشته‌ایم و آخرینش برای کتابفروشان عزیز بود که ۴۰ درصد رشد عضویت داشته‌اند. برای مثال در حوزه خیرنگاران ۴۲۰۰ خیرنگار داشته‌ایم که این رقم به ۱۲ هزار رسیده است؛ همچنین در حوزه کتاب که خادمان فرهنگ و هنر هستند همه کتابفروشان سراسر کشور به عضویت صندوق هنر درآمدند که این اتفاق مبارکی است. بجماله‌الله حوزه فرهنگ و هنر به واسطه عناصر وجودی انسانی و خلق

متیگر در شرایط استعلاعی متفاوتی قرار گرفته است. بجماله‌الله مسائل معیشتی کتابداران عزیز در صدر پیگیری‌های ما قرار دارد. آن ۱۵ درصدی که قولشان را داده بودیم با وجود همه محدودیت‌ها انجام شد. مسائل شما کتاب‌دوستان و حق مسکن را هم حل خواهیم کرد. ان‌شاءالله همیشه پایدار باشیم.

اهالی فرهنگ بیشتر در حمایت مردم غزه بدرخشند

اسماعیلی افزود: در روزهای اخیر همه دل‌ها درگیر داستان پرتخته غزه هست که هنرمندان هم پای کار هستند؛ توقع‌مان از قالب فرهنگ هنر و رسانه بیشتر است که در ایران اسلامی باید اهالی فرهنگ بیشتر در حمایت مردم غزه بدرخشند. گدام انسانی است که این صحنه‌ها را ببیند و دلش غصه‌دار نشود؛ این صحنه‌ها، صحنه‌های عجیبی است که یک رژیم کودکش در مقابل تمام جهان‌بان با وقاحت تمام در حال ذبح کودکان مظلوم است. وزیر این رژیم صهیونیستی در تلویزیون حاضر می‌شود و می‌گوید باید همه جا را

معاون مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت و گو با «ایران»:

شکست اسرائیل در افکار عمومی جهان بزرگتر از طوفان الاقصی بود

راهبرد اصلی برای قدرتمندتر کردن رسانه‌های آلترناتیو در جریان وقایع فلسطین، افزایش تبادلات دوجانبه میان رسانه‌های محور مقاومت است

فرهنگی

فاطمه ترکشوند
خبرنگار

جهان رسانه‌های روزها تحت تأثیر وقایع فلسطین در بزنگاه مهمی قرار گرفته است. رسانه‌های جریان اصلی از یک سو، به علت سعی در کنترل و سانسور اخبار به سرعت در حال دست دادن مرجعیت خود هستند و از سوی دیگر، اقبال به رسانه‌های آلترناتیو بالاتر رفته و شبکه‌های اجتماعی به‌عنوان رقیبی قدرتمند در برابر هر دو قند علم کرده‌اند. مجموعه این مسائل نشان می‌دهد که برای درست ایفا کردن نقش مقتضی خود در جهان پیش‌رو، تدابیری متناسب و به‌موقع اتخاذ کنند. در همین رابطه با فرسادهای دروغ‌آمیزی معاون مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، درباره راهبردهای لازم در این مسیر گفت‌وگو کردیم.

به نظر شما رسانه‌های جریان اصلی غربی تا چه اندازه با تازات‌بدهنده‌موضوع افکار عمومی کشورهاشان در مخالفت با جنایات رژیم صهیونیستی در غزه درگیرند؟

در این مورد خاص معتقدم به علت فشار افکار عمومی و واقعیت غیرقابل انکار نسل‌کشی صهیونیست‌ها در غزه، رسانه‌های جریان اصلی هم وادار به بازتاب آن شده‌اند و این طری نیست که از چنین مسأله‌ای با چنین ایجاد گذشته باشند. هرچند آنها مثل همیشه در تلاش هستند با برساخت‌های دروغ‌آمیزی مثل دیوسازی از حماس و معادل‌سازی آن با داعش یا ارائه تصویر مخدوش از کشته شدن اسرائیلی‌ها، مجموعه‌موضوع را به سمت صهیونیست‌ها بگردانند. اما معتقدم نتوانسته‌اند موضوع را کاملاً سانسور و پاکت‌کنند. فقط دارند تلاش می‌کنند با دست‌فرمان خودشان روایت جهانی را جلو ببرند وگرنه از همان اول، هم خیرنگاران‌شان در منطقه حضور داشتند و هم گزارش‌های آن‌ها وقایع منتشر می‌کردند. اینک رسانه‌های جریان اصلی غرب در جانب

اسرائیل قرار دارند و از موضع اسرائیل به روایت ماجرا می‌پردازند، واقعیت است و سوگیری آن‌ها، این امر را نشان می‌دهد. الان هم مثلاً با رسانه‌های مثل الجزیره برخورد می‌شود چون روایتش از ماجرا از موضع صهیونیست‌ها نیست.

اما نکته این است که رسانه‌های غربی، مادر و مولد رژیم صهیونیستی هستند. اگر به علمای علم ارتباطات و اسامی مهم در میان آنها در سعی در کنترل و سانسور اخبار به سرعت در حال دست دادن مرجعیت خود هستند و از رسانه‌های این دولت خودساخته در سال ۱۹۴۸ بعضاً حتی در سرزمین‌های اشغالی، فعال بوده‌اند! یعنی نه تنها نظام جدید رسانه‌ای دنیا را اینها ایجاد کردند بلکه صهیونیست‌ها، سهام‌دار و طراح آنها هستند و اصلاً عوامل برخی از این عملی ارتباطات در اسرائیل حضور پیدا می‌کردند تا بتوانند بر مسائل چندزادی، مهاجرت‌های کور و رفتارهای دزدیمانه در رژیم سرپوش بگذارند. بنابراین رسانه‌های جریان اصلی به لحاظ ساختاری و نهادی، وابسته به رژیم صهیونیستی هستند و نه فقط سیاسی.

پس اگر سوبه‌هایی از روایت طرف مقابل آنها و نقد نسبت به اسرائیل را در آنها ببینیم، بطور قابل تحلیل است؟

بخشی از آن به علت کنترل افکار عمومی است و بخشی هم به این برمی‌گردد که نیروهایشان یعنی خبرنگاران موضوع دیگری دارند. الان مرتباً خبرنگاران مهمی را می‌بینید که اعلام می‌کنند اجازه نداریم حتی یک پوست بگذاریم یا لایک کنیم! یکی از همین خبرنگاران نوشته بود که تعداد زیادی به من گفته‌اند ما نمی‌توانیم درباره غزه، آزادانه حرف بزنیم.

این که شما گاهی روایت متوازن با هم‌سو با غزه را در این رسانه‌ها می‌بینید به همین مسأله برمی‌گردد. بالاخره روحیه آزادی‌خواهانه انسانی اهالی رسانه که قابل کتمان و انکار نیست و جاهایی خودش را نشان می‌دهد اما نهایتاً غلبه ندارد. در واقع این هم‌سوئی، ساختاری و نهادی نیست بلکه اتفاقات محدود برخاسته از خواست اهالی رسانه است.

موانع ایجاد توازن میان رسانه‌های جریان اصلی غرب و

رئیس جمهور در پیامی به مناسبت هفته «کتاب، کتابخوانی و کتابدار»:

فضیلت کتابخوانی به یک پویش فراگیر ملی تبدیل شود

میزان شاهد شکوفایی و رشد فرهنگی جامعه خواهیم بود. دولت مردمی برای پویایی حوزه فرهنگ و نشر، از ابتدای کار، نگاه تحولی به حوزه عمومی فرهنگ داشته است. ما عمیقاً بر این باوریم که فرهنگ عمومی در زمینه ارزش‌ها، عقاید و هنجارها، باید اساس برنامه‌ها و اقدامات دستگاه‌های فرهنگی باشد و همه آموزش‌ها و پژوهش‌ها در این مسیر قرار بگیرد. در این صورت است که شخصیت جوانان و نوجوانان عزیز ما، به‌عنوان سرمایه‌های بالقوه فرهنگی، ادبی، هنری و علمی، شکل گرفته و به فعلیت می‌رسد. امروز در میان تمامی ظرفیت‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، کتابخانه‌های عمومی جایگاه ممتازی دارند. رشد بیش از ۱۰ برابری تعداد کتابخانه‌های عمومی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، در کنار تجهیز فضای کتابخانه‌ها، منجر به ارائه خدمات متنوع کتاب‌محور به گروه‌های مختلف اجتماعی در کشور شده است. لازم است مسئولان امر در ادامه این مسیر، برای بهبود خدمات با نگاه به تنوع فرهنگی کشور و نیازهای مردم همچنان به تلاش‌های خود ادامه دهند. دولت نیز دسترسی عادلانه‌آحاد مردم به خدمات کتابخانه‌های عمومی را حق آنها می‌داند و برای احقاق آن از هیچ تلاشی دریغ نخواهد کرد. خوشبختانه اکنون انگیزه و شور خدمت‌رسانی فرهنگی در میان مسئولان و دستگاه‌های حوزه فرهنگ و کتابخانه‌های عمومی بیش از گذشته وجود دارد و کوشش‌های صادقانه آنان شایسته قدرانی است. از سایر ارگان فرهنگی کشور و دست‌اندرکاران و علاقه‌مندان این حوزه نیز می‌خواهم که با حضور همدلانه خود، براین شوم تا فضیلت کتابخوانی را به یک پویش فراگیر و ضرورت ملی تبدیل شود.

حوزه نشر به‌عنوان یکی از مهم‌ترین حوزه‌های فرهنگی که با آگاهی و دانش جامعه ارتباط مستقیم دارد، نیازمند فضای آرام است. عرصه‌ای که هرچه بیشتر مورد توجه قرار گیرد به همان

میان خانواده‌ها و ارتباط همسایه‌ها انجام شده وگرنه تغییر ایجاد نشده است. درباره شب یلدا هم عنوان کاملاً حفظ شده و بعد از شب یلدا یک خط فاصله گذاشتیم به عنوان رفت و آمد و صلوات‌ها. ما تا جایی که یامان است، شب یلدا هر خانواده ایرانی در خانه فامیل بزرگ‌تر جمع می‌شدند، آثار نماند می‌کردند و ما حافظ تقال می‌زدند.

اسماعیلی همچنین گفت: ما برای رسمیت بخشیدن به این مناسبت‌ها در فرهنگ عمومی این کار را انجام دادیم و الحمدلله الان در تقویم رسمی در این دولت برای همه اصناف تقویم

مشکل و زمان ورود آنها هم با سایر رسانه‌های رقیب برابر نبود. آنها از ارتباطات قدیمی‌تری که با شبکه افراد درگیر در آن منازعات داشتند، توانستند نام خود را به‌عنوان رسانه مؤثر در جریان اصلی ثبت کنند. البته که آن رسانه‌ها هم موضع درستی را انتخاب کردند و در زمان درست در جای درستی از تاریخ رسانه ایستادند اما بالاخره ورود در سر بزنگاه مهم بود و با امکاناتی که برای سایرین میسر نبود. البته رسانه‌های لبنانی هم امروز در جریان‌سازی خبری نسبت به غزه، کاملاً مؤثر بوده و شراکت دارند و این رسانه‌ها، به هرحال پژواک دهنده صدای محور مقاومت هستند.

به نظر می‌رسد که رسانه‌های وابسته به رژیم صهیونیستی حتی اکتان‌های فارسی در تلویزیون و اینستاگرام و شبکه‌های رسمی مانند ایران اینترنشنال در همین وقایع اخیر، به‌خداوند هدایت یک پروپاگاندا علیه فلسطین به نیت فارسی و مشخصاً روی افکار عمومی ایران باشند. به‌عنوان معاون مطبوعاتی وزیر کشور آیا این اتفاق را تأیید می‌کنید؟ این تمرکز فقط مختص افکار عمومی ایران است یا برای بقیه کشورها هم چنین برنامه‌ای را پیش می‌برند؟

برای این بقیه هم چنین طرح‌هایی دارند اما چرا برای برایشان اولویت دارد؟ آیا باید بدانیم که اسرائیل چنین راهبرد کلی را در حوزه رسانه دارد. صهیونیست‌ها بزرگ‌ترین تولیدکننده اخبار جعلی بخصوص در زبان فارسی هستند. رژیم صهیونیستی یکی از بزرگ‌ترین نگاه‌های سازمان‌دهنده خرابکاری‌های هکری است و ظرف دو دهه اخیر به شدت از این ابزارها علیه کشورهای مخالف استفاده کرده است.

اسرائیل در زبان عبری هم به شدت فعال است اما در حوزه این زبان، رقیب زیاد دارد و تولیدکنندگان محتوای اثرگذار عربی بسیاریند اما چون حوزه کشورهای زبان فارسی محدودتر است، به همین خاطر، حجم تولید محتوای آن بیشتر دیده می‌شود و طبعا مهم‌ترین کشور حوزه زبان فارسی هم ایران است.

موقعیت منحصربه‌فردتری دارد. به همین علت طبیعی است که صهیونیست‌ها در این حوزه بیشتر سرمایه‌گذاری می‌کنند تا مؤثرتر به تخریب افکار عمومی بپردازند می‌رسند چه در نظر

حوزه زبان فارسی هم ایران است. مهم‌ترین کشور محور مقاومت است و در حوزه زبان فارسی هم موقعیت منحصربه‌فردتری دارد. به همین علت طبیعی است که صهیونیست‌ها در این حوزه بیشتر سرمایه‌گذاری می‌کنند تا مؤثرتر به تخریب افکار عمومی بپردازند می‌رسند چه در نظر

دریازه برخی از رسانه‌هایی که فکری کنیم توانسته‌اند در جریان اصلی نفوذ کنند باید دید که در چه فرایندی این اتفاق افتاده است. آنها هم در مقطعی جنگ‌های در حاشیه ایران اتفاق افتاد، با همراهی و انتشار مطالب مستقیم از یکی از گروه‌هایی که در این ماجرا نقش داشت توانستند در جریان اصلی نفوذ کنند. یعنی

مباحثه

محمود مشفق درباره تأثیر برپایی رویدادهای فرهنگی مانند هفته کتاب به «ایران» گفت

انگیزه کتابخوانی با احساس نیاز به مطالعه ایجاد می‌شود

گروه فرهنگی/ محمود مشفق، رئیس پژوهشکده مطالعات و سیاستگذاری اجتماعی در کپ‌گفتی با «ایران»، یکی از کارکردهای مهم برپایی هفته کتاب و دیگر رویدادهای فرهنگی را کمک به ایجاد هرچه بیشتر همبستگی اجتماعی عنوان کرد.

فرصتی ایده‌آل برای ترویج فرهنگ کتابخوانی

محمود مشفق، عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی و رئیس پژوهشکده مطالعات و سیاستگذاری اجتماعی در پاسخ به کارکردهایی که برپایی ویژه‌برنامه‌های خاص هفته کتاب دارند به منظور افزایش سرنانه مطالعه گفت: «ایران» یکی از کارکردهای مهم برپایی هفته کتاب و دیگر رویدادهای فرهنگی را کمک به ایجاد هرچه بیشتر همبستگی اجتماعی عنوان کرد.

این عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی در بخش دیگری از سخنان خود به انواع مطالعه کتاب اشاره کرد و ادامه داد: «برخی از انواع مطالعات اجتناب‌ناپذیر است؛ مانند مطالعاتی که محققان و پژوهشگران، دانش‌آموزان، دانشجویان و اساتید دانشگاه انجام می‌دهند، اما آنچه که در رویدادهایی مانند هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران در نظر گرفته می‌شود بحث مطالعه در سطح عمومی جامعه است.»

مشفق در ادامه تصریح کرد: «فرهنگ مطالعه و کتابخوانی را باید در خلال برپایی رویدادهایی مانند هفته کتاب پیش از پیش تبلیغ کرد تا ضرورت کتابخوانی ملکه ذهن مخاطبان شود. بویژه که از مناسبت‌هایی مانند هفته کتاب و نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران می‌توان انتظار کارکرد همبستگی داشت.»

از قدرت تبلیغات غفلت نکنیم

این نویسنده با بیان اینکه نباید از قدرت اثرگذاری تبلیغات در خلال برپایی رویدادهای فرهنگی غفلت کرد، افزود: «هنر تبلیغ کتاب برای ناشران و نویسندگان در رویدادهای فرهنگی متعدد بویژه هفته کتاب، بسیار مهم است زیرا یکی از کارکردهای تبلیغ ایجاد احساس نیاز در مخاطب است. وقتی این احساس نیاز به وجود بیاید افراد، انگیزه خواندن پیدا می‌کنند.»

رئیس پژوهشکده مطالعات و سیاستگذاری اجتماعی با اشاره به «آینده خواندنی است»، شعاری که برای این دوره از هفته کتاب انتخاب شده نیز گفت: «شعار بجایی انتخاب شده چراکه آینده در دست کسانی است که بیشتر مطالعه می‌کنند.»

همان‌طور که می‌بینیم چه در سطح فردی و چه در سطح اجتماعی، آنهایی که در دانش و فرهنگ به سلاح مطالعه مجهز هستند موفق‌تر بوده و در صفحه تاریخ نیز ماندگارترند. در جامعه کنونی، اگر بخواهیم به قله‌های پیشرفت جهانی دست یابیم باید مطالعه کنیم و از عرصه جهانی کتاب نیز دور نمانیم.»

این استاد دانشگاه علامه طباطبایی به خطرات گسترش استفاده از فضای مجازی برای قشرهای مختلف جامعه و جوانان هم اشاره کرد و ادامه داد: «دستیابی به منابع غلط در فضای مجازی به دلیل گسترده‌ی محتوای نامناسب از جمله خطرناکی است که کاربران را تهدید می‌کند. کتاب تنها منبع درستی است که می‌توان از آن برای مطالعه صحیح استفاده کرد. در هفته کتاب این شرایط فراهم است که مردم را به سمت مطالعه مجوز شده‌ی کتاب‌های اصیل در حوزه‌های علمی، فرهنگی، هنری و ادبی سوق دهیم.»

مشفق در پایان با تأکید بر آنکه کتاب قادر است به برقراری فضایی برای گفت‌وگو کمک کند، گفت: «هفته کتاب موجب شکل‌گیری فضای گفتمان علمی

را میسر می‌کند که در نهایت منجر به همبستگی و انسجام اجتماعی خواهد شد.»

فصلنامه علمی-تخصصی «فرهنگ و هنر» منتشر می‌شود

معاونت فرهنگی و هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی